

prima instanță: E. Tverdohleb

dosarul nr. 3ra-1052/17

instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Societății comerciale „Linavan” societate cu răspundere limitată, avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Linavan” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Nord cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea comercială „Linavan” societate cu răspundere limitată și menținută hotărârea Judecătorei Edineț (sediul Briceni) din 03 februarie 2017,

c o n s t a ț ă :

La data de 21 decembrie 2016, SC „Linavan” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Briceni cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și nepatrimonial.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 02 noiembrie 2016, SC „Linavan” SRL, pentru trecerea frontierei a mărfii, deținea pachetul de documente, care este obligatoriu conform ordinului Serviciului Vamal nr. 01-1 din 04 ianuarie 2016 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar, prin care au fost aprobate Lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar și Notele explicative, executarea căruia s-a pus în sarcina șefilor birourilor vamale.

Menționează că, a prezentat și documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Susține că, colaboratorul vamal, verificând corectitudinea declarației DVV-1, a constatat că, documentele prezentate nu sunt suficiente pentru calcularea valorii în

vamă a mărfii și că mai sunt necesare careva acte suplimentare, pe care urma să le indice într-un document separat, însă acest lucru nu a fost făcut.

Afirmă că, colaboratorii vamali au refuzat calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv, că nu au fost prezentate toate actele necesare și a întocmit actul de inspecție din 02 noiembrie 2016, în care a indicat existența unor suspiciuni, majorând valoarea mărfii în vamă cu 22 245,34 lei, utilizând metoda de rezervă 6.

Afirmă că, colaboratorul vamal urma să cunoască faptul că, în cazul în care întemeiat suspectă o subevaluare a tranzacției de import, trebuie să întocmească un raport către șeful Serviciului Vamal cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii, însă un astfel de raport nu a fost întocmit.

Relevă că, Biroul vamal Briceni a solicitat de la declarantul SC „Linavan” SRL să prezinte încă careva acte suplimentare, însă conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la utilizarea actelor necesare la vămuirea mărfurilor, din momentul solicitării de către organul vamal în procesul vămuirii a actelor suplimentare conform pct. 2, acestea se menționează în actul de inspecție și devin obligatorii, însă această mențiune nu se regăsește în actul de inspecție întocmit de pârât la data de 24 august 2016, fapt ce constituie o încălcare a legii și, prin urmare, odată ce nu a fost inclus în actul de inspecție, aceste acte nu sunt obligatorii.

Invocă că, conform documentelor eliberate de către Biroul vamal Briceni, declarantului SC „Linavan” SRL i-a fost refuzată calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că nu a prezentat în vamă toate actele necesare, însă conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o, prezentând Biroului vamal Briceni toate actele necesare calculării valorii în vamă a mărfii importate după metoda 1 și, prin urmare, urma să completeze tipizata DVV-1 și nu DVV-2, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului vamal Briceni.

Mai invocă că, tipizata DVV-1 se utilizează pentru anunțarea valorii mărfurilor în vamă, determinată prin metoda 1, metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

Declară că, în rezultatul examinării declarației vamale, pârâtul a efectuat rectificări, majorând valoarea plăților vamale și stabilind că valoarea plăților vamale pentru marfa importată este alta decât cea declarată de SC „Linavan” SRL, calculată după o altă metodă decât cea prevăzută de art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

Consideră că, calculul plăților vamale raportat la suma declarată de SC „Linavan” SRL a mărfii importate și cea calculată de către Biroul vamal Briceni contravine Codului vamal și Legii cu privire la tariful vamal.

Menționează că, la devamarea mărfii, a prezentat toate actele solicitate de către autoritatea vamală în vederea achitării plăților vamale conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, iar Biroul vamal Briceni a recepționat toate actele necesare calculării plăților vamale conform metodei determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit.

Consideră că, prin acțiunile ilegale ale pârâtului i-au fost lezate drepturile protejate de lege și, prin urmare, ultimul urmează să recalculeze valoarea mărfurilor importate de către SC „Linavan” SRL la data de 02 noiembrie 2016 conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, reieșind din suma de 1601,50 dolari SUA și să-i restituie suma încasată excedentar în mărime de 4555,84 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2.

De asemenea, consideră că, pârâtul, prin acțiunile sale, ilegale și abuzive, i-a cauzat un prejudiciu moral în sumă de 5000 lei.

Susține că, a depus la Serviciul Vamal cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului de inspecție nr. 2050I12473 din 02 noiembrie 2016, întocmit de către Biroul vamal Briceni în cazul importării mărfii lemnoase de către SC „Linavan” SRL, anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DVV-2) cu menținerea declarației vamale DV-1 și a declarației vamale în varianta inițială (tipizata DVV-1) și revizuirea modului de calculare a plăților vamale pentru marfa lemnoasă importată de către SC „Linavan” SRL la data de 02 noiembrie 2016 conform metodei 1 (art.11 - metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, respectiv în baza prețului efectiv plătit sau de plătit) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997), cu restituirea sumei încasate excedentar, însă prin răspunsurile Serviciului Vamal nr. 28/11-18445 din 30 noiembrie 2016 cererea prealabilă a fost respinsă ca nefondată.

Afirmă că, concomitent, s-a adresat cu cerere prealabilă și la Biroul vamal Briceni, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită anularea actului de inspecție nr. 2050I12473 din 02 noiembrie 2016, întocmit de către Biroul vamal Briceni în cazul importării mărfii lemnoase de către SC „Linavan” SRL, anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizata DVV-2) cu menținerea declarației vamale DV-1 și a declarației vamale în varianta inițială (tipizata DVV-1), obligarea Biroului vamal Briceni de a revizui modul de calculare a plăților vamale pentru marfa lemnoasă importată de către SC „Linavan” SRL la data de 02 noiembrie 2016 conform metodei 1 (art. 11 - metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, respectiv în baza prețului efectiv plătit sau de plătit) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997) și încasarea de la Biroul vamal Briceni a sumei de 4555,84 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2, încasată excedentar la data de 02 noiembrie 2016 de către Biroul vamal Briceni de la declarantul SC „Linavan” SRL, conform declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor importate în valoare de 1601,50 dolari SUA, a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei și a altor cheltuieli aferente examinării cauzei.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 03 februarie 2017 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, SRL „Linavan” nu a prezentat toate actele, care permit calcularea valorii în vamă a mărfii conform metodei 1 și celelalte metode succesive și prin urmare, Biroul vamal Briceni, la etapa inițială

de control a declarației vamale și, anume, la verificarea documentelor anexate și a corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii declarată de către SRL „Linavan”, a stabilit cu certitudine faptul aplicării incorecte a metodei de terminare a valorii în vamă a mărfii și just a aplicat metoda 6 de rezervă și a întocmit actul de inspecție din 02 noiembrie 2016.

De asemenea, prima instanță a reținut că, nici într-un document prezentat de către reclamantă la momentul vămuirii produselor lemnoase nu este specificat costul lor.

Prima instanță a mai reținut că, în pct. 4.3 al contractului nr. 1/2016 din 04 ianuarie 2016, în baza căruia reclamantul a depus la organul vamal declarația vamală privind importul mărfii în cauză, este indicat prețul unui 1 m³ de lemn, care se calculează conform calculului: înălțimea se înmulțește la lățime, se înmulțește la lungime și se înmulțește la coeficientul de 0,7, însă coeficientul de 0,7 nu este indicat nici într-un act prezentat de reclamant la vămuirea mărfii importate, astfel, documentele prezentate nu corespund prevederilor contractuale.

Referitor la reducerile oferite de vânzător la vămuirea mărfii, prima instanță a relevat că, reclamanta nu a anexat la declarația vamală careva documente, care ar indica posibilele reduceri la prețul mărfii.

Prima instanță a mai relevat că, certificatul privind cheltuielile pentru transport din 02 noiembrie 2016, pentru „VKV/EDAC 344” nu reprezintă un document de bază ce confirmă suportarea de către importator a cheltuielilor de transport, deoarece nu sunt indicate toate cheltuielile de transport suportate de către importator și nici nu sunt evidențiate pentru care tranzacție sunt calculate.

Totodată, prima instanță a constatat că, din documentele anexate la declarația vamală, și anume, oferta comercială, datată cu data de 01 august 2016, după data perfectării contractului nr. 1/2016 din 04 octombrie 2016, care prezintă dubii privind corectitudinea și veridicitatea ei.

Prima instanță a mai constatat că, reclamanta nu a prezentat documentul, care confirmă calitatea mărfii importate, care, de asemenea, este un document principal după care organul vamal poate să identifice calitatea și, respectiv, prețul mărfii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 mai 2017 a fost respins apelul declarat de către SC „Linavan” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 07 iulie 2017, în termenul prevăzut de lege, reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material.

Menționează că, instanța a lăsat fără examinare argumentele invocate de către recurentă și, anume, organul vamal neîntemeiat a solicitat declarantului acte suplimentare pentru calcularea valorii în vamă conform metodei 1, deoarece ultimul deținea pachetul de acte minime necesare la momentul vămuirii, acte prevăzute în pct. 1 al anexei nr. 2 la ordinul Serviciului Vamal nr. 01-1 din 04 ianuarie 2016.

Susține că, declarantul a prezentat documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Afirmă că, rezultând din documentele prezentate de către declarant, intimatul, la determinarea valorii în vamă a mărfii, urma să aplice prevederile art. 10 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la tariful vamal, cu stabilirea plății vamale în dependență de costul declarat de declarant.

Relevă că, în rubrica „Mențiunile biroului vamal” a DVV nu sunt indicate argumentele/motivul aplicării metodei 6 aleasă de către organul vamal, însă conform pct. 7 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 11 noiembrie 2013 de actualizare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010 cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale, în cazul în care organul vamal nu va accepta valoarea în vamă anunțată de către declarant, în rubricile „Mențiunile biroului vamal” ale DVV sau pe versoul acesteia se va înscrie motivul neacceptării valorii anunțate și aplicarea consecutivă a metodelor de evaluare. Înscrierile efectuate se datează și se consemnează prin semnătura și ștampila matricolă, prevedere pe care organul vamal nu a respectat-o, încălcând grosolan drepturile declarantului.

Invocă că, Regulamentul cu privire la utilizarea actelor la vămuirea mărfurilor prevede că, solicitarea actelor suplimentare la cele prezentate de declarant se efectuează în cazul în care declarantul solicită acordarea tratamentului tarifar preferențial, tratamentului tarifar favorabil sau solicită un regim vamal suspensiv; actele prezentate de declarant nu confirmă toate datele din declarația vamală; prezentarea documentelor suplimentare are la bază rezultatele analizei de risc, însă în cazul dat, această analiză nu s-a făcut, ci s-a afirmat pur și simplu că s-a depistat risc de subevaluare.

Mai invocă că, nici una din punctele indicate nu se regăsesc în materialele, prin care Biroul vamal Nord (Briceni) a refuzat de a calcula valoarea în vamă a mărfii după metoda 1.

Menționează că, conform pct. 12 din Instrucțiunea cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate, în situația în care colaboratorul vamal acceptă valoarea în vamă a mărfurilor confirmată prin acte (obligatorii și suplimentare), însă întemeiat suspectă o subevaluare a tranzacției de import, acesta întocmește un raport (semnat de șeful secției SVVVC) către șeful SVV cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii. Raportul se va însoți de copia declarației vamale de import și a actelor ce au stat la baza confirmării valorii în vamă, dar nici această obligație colaboratorul vamal nu a respectat-o, nefiind întocmit în acest sens un raport.

Susține că, conform documentelor eliberate de către Biroul vamal Nord (Briceni), declarantului i-a fost refuzată calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că nu a prezentat în vamă toate actele necesare, însă conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma

valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o, prezentând Biroului vamal Briceni toate actele necesare calculării valorii în vamă a mărfii importate după metoda 1 și, prin urmare, urma să completeze tipizata DVV-1 și nu DVV-2, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului vamal Briceni.

Afirmă că, tipizata DVV-1 se utilizează pentru anunțarea valorii mărfurilor în vamă, determinată prin metoda 1, metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

Relevă că, informațiile prezentate de către declarant erau veridice, complete și cel mai important că asigurau confirmarea valorii în vamă anunțate.

Invocă că, instanța de apel a menționat că, declarantul nu a prezentat reducerile oferite de vânzător.

Menționează că, organul vamal poate solicita asemenea informație în cazul în care în contract este indicat că, există careva reduceri la marfa importată, însă în contractul nr. 01/2016 din 04 ianuarie 2016 nu figurează acest fapt, prin urmare, careva reduceri la prețul mărfii importate nu există.

Susține că, instanțele judecătorești au studiat și examinat superficial litigiul, adică circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Relevă că, Biroul vamal Nord (Briceni) a cauzat prejudiciu nepatrimonial declarantului prin faptul că, ore și zile la rând a fost „hărțuit” și ținut în vamă pentru a explica/argumenta de ce urmează ca marfa importată să fie calculată anume după metoda 1, a fost impus eronat de a prezenta suplimentar careva documente care nu erau obligatorii pentru calcularea valorii mărfii potrivit metodei 1, a cheltuit surse financiare adăugătoare pentru combustibilul automobilului, a suportat cheltuieli aferente pentru a întreține alimentară șoferul mașinii, care transporta marfa, a fost nevoit să-i achite un supliment la salariu.

Mai relevă că, activitatea SC „Linavan” SRL a fost tulburată, întreruptă pe motiv că materia primă, care era importată, a fost reținută neîntemeiat în vamă și a ajuns cu întârziere, s-a stopat activitatea întreprinderii, a pierdut termenii contractuali cu alte firme, cărora le-a realiza marfa finită, a pierdut clienții importanți, s-a știrbit reputația, pe care a acumulat-o cu greu de-a lungul activității.

Declară că, cheltuielile de asistență juridică sunt confirmate prin bonul de plată, anexat la materialele cauzei, în mărime de 5000 lei.

Invocă că, avocații, în exercitarea profesiei sale, nu poate presta concomitent și alte profesii, fiind incompatibile, prin urmare, unicul venit al avocatului este onorariul pentru lucrul efectuat, serviciile acestora fiind bazate exclusiv pe relația avocat-client, pe calitatea și complexitatea serviciilor acordate.

Prin referința depusă la data de 14 septembrie 2017 Biroul vamal Nord a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito versus Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer versus Germania, 22 martie 2016), pe când în recursul declarat de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Ghenadie Odobescu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul Societății comerciale „Linavan” societate cu răspundere limitată, avocatul Ghenadie Odobescu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic